

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : Omgevingsplan bodemkwaliteit gemeente Alblasserdam

Aanleiding : Ontwerp wijziging

Datum : 28 januari 2025

Portefeuillehouder : F.C. de Gier

Schrijver : S. van Beekum

Geachte leden van de gemeenteraad,

U ontvangt deze raadsinformatiebrief wegens de ontwerp wijziging van het omgevingsplan op het thema bodemkwaliteit.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De gemeente Alblasserdam heeft sindsdien een tijdelijk omgevingsplan van rechtswege. In de komende jaren zal de gemeente Alblasserdam werken aan een omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Dit noemen wij de transitieperiode.

Het tijdelijke omgevingsplan bestaat uit de op dit moment geldende bestemmingsplannen (herstelplan, postzegelplannen en parapluplannen) en de gedecentraliseerde rijksregels (de bruidsschat). In de transitiefase (tot en met 31 december 2031) bepalen wij welke regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan we handhaven, laten vervallen en meenemen naar het permanente deel van het omgevingsplan. Op 1 januari 2032 vervalt het tijdelijk deel van het omgevingsplan en beschikt de gemeente Alblasserdam over één omgevingsplan voor het gehele grondgebied.

Gedurende de transitieperiode zal het omgevingsplan stapsgewijs worden opgebouwd. De wijziging op het thema bodemkwaliteit wordt de eerste wijziging van het omgevingsplan en wordt voor vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. De regels gaan over het hergebruik en toepassen van grond, graven, saneren, nazorg na saneren en bouwen op verontreinigde grond. Deze regels staan in hoofdstuk 11 milieu, afdeling 11.1 Bodem. Op het moment van schrijven staan deze regels over bodemkwaliteit op pagina's 14 t/m 29 van het omgevingsplan. Op welke pagina's afdeling 11.1 staat, zal waarschijnlijk veranderen wanneer het omgevingsplan verder wordt opgebouwd. Over de transitieperiode van het omgevingsplan zult u verder worden geïnformeerd tijdens de BIO van 4 februari.

De (Rijks)bodemregels die per 1 januari 2024 golden zijn niet in lijn met de recente ontwikkelingen op het gebied van bodemkwaliteit en met het regionale bodembeleid. Zo is het bijvoorbeeld op basis van deze bodemregels niet mogelijk om bouwen op verontreinigde grond met niet-reguliere stoffen, zoals PFAS, te voorkomen of te reguleren.

Op 19 december 2023 heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit met voorbeschermingsregels vastgesteld. Met dit voorbereidingsbesluit werd voorkomen dat in de overgangperiode tussen de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) tot de wijziging van het omgevingsplan ongewenste bodemactiviteiten worden toegestaan die schadelijk kunnen zijn voor mens of natuur. Dit besluit komt na anderhalf jaar (juni 2025) te vervallen. Met de eerste wijziging 'Omgevingsplan gemeente Alblasserdam' worden de voorbeschermingsregels vervangen voor nieuwe, lokale regels. De regels gaan over het hergebruik en toepassen van grond, graven, saneren, nazorg na saneren en bouwen op verontreinigde grond. Onderwerpen zoals bodemdaling en verdroging komen niet aan bod. Het gaat alleen over de bodemkwaliteit.

Wanneer het niet lukt om op de juni 2025 het omgevingsplan te wijzigen op het thema zal dit betekenen dat de gemeente gedurende vanaf juni tot de raad in september terugvalt op rijksregels voor bodemkwaliteit. Dit betekent voor die periode dat de voorbeschermingsregels niet zullen gelden. Dit betekent dat de hiaten uit de rijksregels, die wij hebben voorkomen met de voorbeschermingsregels, weer aanwezig zullen zijn.

Inhoud

Het grootste deel van de regels zijn beleidsneutraal over genomen. Verder is er een deel van de regels beleidsvernieuwend. Een deel van deze regels komt al terug in de voorbeschermingsregel. Een voorbeeld van overname van de voorbeschermingsregels is het verbod voor thermisch gereinigde grond. De beleidsvernieuwing bij bodemregels zijn hieronder opgesomd:

- Strengere normen voor PFOA bij het saneren van de bodem bij bouwen op basis van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu);
- De norm voor lood wordt strenger op basis van adviezen van het RIVM, de GGD(gemeentelijke gezondheidsdienst) en de provincie;
- Vluchtige stoffen zijn verplicht om te worden verwijderd als er wordt gesaneerd. Een afdeklaag mag niet omdat het dan nog steeds kan uitdampen en gezondheidsschade kan veroorzaken;
- Een verbod voor thermisch gereinigde grond- en aandachtsbouwstoffen als staalslakken, immobilisaten en bodemmassen moeten wegens gezondheids- en milieurisico's op de juiste manier worden toegepast. Er is gekozen voor verbod en er kan worden afgeweken van dit verbod via een omgevingsvergunning;
- In de wegbermen buiten de bebouwde kom mag alleen schone grond worden gebruikt;
- De normen voor zuurgraad en zoutgehalte zijn explicieter gemaakt ter bescherming van de ecologie;
- Kleine graafwerkzaamheden hoeven niet meer te worden gemeld. Deze hebben namelijk weinig impact op het milieu;
- Regels in het kader van efficiëntie en digitalisering zodat OZHZ van een initiatiefnemer direct alle informatie krijgt die zij nodig heeft om haar taken te kunnen uitvoeren.

De gemeente kiest via de bodemregels op sommige punten voor een strenger beleid dan de rijksregels op het thema bodem ter bescherming van gezondheid en milieu. Dit kan ook financiële consequenties hebben voor eigen projecten. De kans en omvang vallen niet op voorhand in te schatten.

Proces

De gemeente heeft geparticipeerd met verschillende groepen. Voor inwoners heeft de gemeente een video op de website geplaatst met een samenvatting over de bodemregels. Er is een avond georganiseerd voor bedrijven die zich bezighouden met bodemregels en de wijziging van het omgevingsplan is in het vooroverleg besproken met de ketenpartners zoals de provincie, waterschappen en drinkwaterbedrijven.

Het ontwerpbesluit gaat vanaf 31 januari tot en met 14 maart ter inzage. Tijdens de ter inzageperiode kan iedereen een zienswijze (reactie) indienen tegen het ontwerp wijzigingsbesluit.

Na de terinzagelegging zullen eventuele zienswijzen worden verwerkt in een nota van beantwoording van zienswijzen. Het definitief wijziging omgevingsplan bodemkwaliteit en de nota van beantwoording zienswijzen worden vervolgens via het college, ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris
M. van Hall

De burgemeester
J.W. Boersma